

מסורת הש"ס

(א) [נקמן עמוד ז ע"ש], (ב) [נמדים לה.], (ג) [נשיל כה.], (ד) אטענס נמי. כ"ל רש"ל, (ה) מדרים לה. ע"ש, (ו) הרעב"ז מ"ו, (ז) (ע"צ), (ח) [ויקרא פרק טו], (ט) [ויקרא ה.],

הגהות הב"ח

(א) גמ' שלא אוכל עפר ואכל בנמה תפשוט עד כ"ל: (ב) תוס' ד"ה אכל וכו' דאיהו גופיה:

רבינו חננאל

תפשוט בעיז דרבא דהוה בעי בנושבע שלא אוכל עפר. ודחי י' קא אמרינן דליכא אכילה בפחות מכות במידי דבר אכילה הוא עפר לא בר אכילה הוא: אמר להן ר' עקיבא היכן מצינו במדבר מביא קרבן שוה מדבר ומביא קרבן. ואקשינן והרי מגדף לדבריו ר' עקיבא דתני בתחלת כירות בתוספתא המגדף ר' עקיבא מחייב קרבן שנאמר בו כרת כו'. ודחי' שני נזיר דלא מייחי קרבן אלא לאשתדרי ליה איסוריה.

כי קאמר דמייחי קרבן אדבוריה קאמרינן: ולא והוי הקדש דאייבירא נאסר והנהנה ממנו חייב קרבן. ודחי' שאני הקדש דלכולי עלמא איסוריה שוה מה שאין כן בשבועות: והרי קונמות פ' האומר קונם ככר זה על. ודחי' קסרי, רבנן אין מעילה בקונמות כלומר המועיל בקונמות לא מייחי קרבן: אמר רבא מחלוקת ר' עקיבא וחכמים בסתם. אבל במפרש שבועתו דברי הכל כל שהוא. והני מילי בנושבע באכילה אבל נשבע שלא אטעום דברי הכל בכל שהוא חייב. אמר רב פפא מחלוקת בשבועות אבל בקונמות כיון דלא מדבר שםא דאכילה דברי הכל בכל שהוא דכבריה דמי: ואוחבינן עליה. והתני שני קונמות מצטרפין שתי שבועות אין מצטרפין. ר' מאיר אומר קונמות כשבועות. פ' האומר קונם בשר זה עלי ופת זה עלי כוית משניהם מצטרף והאוכל חייב. אבל נשבע עליהן אין מצטרפין. ואקשינן אם הקונמות חייבין עליהן בכל שהוא צירוף למה להו. ומשני כגון דאמר אכילה מבשר זה ומפת זו עלי קונם. דכיון דאדכר בהו אכילה משום הכי בעינן צירוף לכוית. ואקשינן אי הכי גבי שבועות

תפשוט כו'. מדקתני מתני' [יט:] היכן מצינו כו' אלמא צעפר נמי בכזית בעינן: **כי קאמרינן.** היכן מצינו כו' במידי דבר אכילה קאמרינן: **והרי קונמות.** האומר קונם ככר זו עלי אוסר עצמו ככל שהוא שבה כדלקמן: **כמפרש דמי.** לפי שאינו מוזכר צה שם אכילה כל

תפשוט דבעי רבא ^(א)שבועה שלא אוכל ואכל עפר בכמה תפשוט עד דאיכא כוית כי קאמרינן במידי דבר אכילה קאמרינן והרי קונמות קונמות נמי כמפרש דמי: אמר להן היכן מצינו במדבר ומביא קרבן שזה מדבר ומביא קרבן: ולא והרי מגדף מדבר ואוסר קאמרינן והאי מדבר וחוטא הוא והרי נזיר מביא קרבנו על דבורו קאמרינן והאי מביא קרבן לאשתדריי ליה חמרא הוא דקא מייחי והרי הקדש אוסר לעצמו קאמרינן והאי אוסר על כל העולם כולו הוא הרי קונמות קסבר ^(ב)אין מעילה בקונמות אמר רבא מחלוקת בסתם ^(ג)אבל במפרש דברי הכל בכל שהוא מאי טעמא ^(ד)מפרש נמי כבריה דמי ואמר רבא מחלוקת בשלא אוכל ^(ה)אבל בשלא אטעום דברי הכל בכל שהוא פשיטא מהו דתימא ^(ו)ליטעום נמי כדאמרי אינשי קמ"ל אמר רב פפא מחלוקת בשבועות ^(ז)אבל בקונמות דברי הכל בכל שהוא מאי טעמא קונמות נמי כיון דלא קא מדבר שמא דאכילה כדמפרש דמי מיתביי ישני קונמות מצטרפין ^(ח)שתי שבועות אין מצטרפות ר' מאיר אומר קונמות כשבועות ואי סלקא דעתך חייב בכל שהוא למה לי לצרף ^(ט)דאמר אכילה מזו עלי קונם אכילה מזו עלי קונם אי הכי אמאי מצטרפות סוף סוף זיל להבא ליבא שיעורא וזיל להבא ליבא שיעורא דאמר אכילה משתיהן עלי קונם

והרי מגדף. ה"נ הוה מצי למפרך משבועת העדות והא דפריך ממגדף משום דאפי' חטאת קצועה מייתי: **והרי הקדש.** תימא מאי פריך דנימא דמתני' הכי קאמר היכן מצינו מדבר ומציא קרבן על דבורו בלא שום מעשה שזה

מדבר ומציא קרבן בלא שום מעשה כגון שבועה שאוכל ולא אכל אבל הקדש מציא קרבן על מה שאכל שעשה מעשה: **אבל** בקונמות דברי הכל ^(א)בב" שהווא. תימא דחמייר אסיר אלא משום דהוי כהקדש והקדש צעי שוה פרוטה: **בתוך** שחלוקות ^(ב)לחטאות אין מצטרפין. פי' צקונטערס אצל קונמות אס נהנה וחוזר ונהנה צהעלס אחד חדא הוא דמחייב כולה חדא מעילה היא דכתנן זיכר את המעילה לזמן מרובה ואין נראה להציא רציה משם דהתם לחומרא תנן ליה שאס נהנה מחצי פרוטה וחזר ונהנה לזמן מרובה חצי פרוטה מנטרף כאילו נהנה כל הפרוטה צבת אחת ולא היה צריך לפרש אלא דלענין חטאת חלוקה משום דכתיב (ויקרא ה) לאחת מאלה אצל גבי מעילה לא כתיב הכי: **רבינא** אמר **כי קאמר רב פפא למלכות כו'.** לרבינא נמי טעמא דרצנן כדרצ פנחס דמסיק צסמוך וצא רבינא לחדש דאין צריך לומר איפוך דכיון דר"מ לאו טעמא דנפשיה קאמר אלא לדצריהס דרצנן קאמר לכו כדקאמר צסמוך וטפי ניחא ליה לאפוכי דרצי מאיר לרצנן צההיא צתרייתא דמייחי מלהגיה ולהפך דר"מ משום דצין שצעות לקונמות וצין קונמות לשצעות לא טעי תנא:

ותכמים

דכוותה גבי שבועות דאמר שבועה שלא אוכל משתיהן אמאי אין מצטרפין אמר רב פנחס ישאני שבועות מתוך שחלוקות לחטאות אין מצטרפות אי הכי ר' מאיר אומר קונמות כשבועות בשלמא שבועות הואיל וחלוקות לחטאות אלא קונמות אמאי לא איפוך רבי מאיר אומר שבועות כקונמות ולית ליה לדרב פנחס רבינא אמר כי קאמר רב פפא לענין מלקות כי תניא ההיא לענין קרבן דבעינן שוה פרוטה למימרא דסברי רבנן ^(א)יש מעילה בקונמות ^(ב)והתניא ^(ג)ככר זו הקדש ואכלה בין הוא בין חבירו מעל לפיכך יש לה פדיון ככר זו עלי הקדש ^(ד)(הרי) הוא מעל חבירו לא מעל לפיכך אין לה פדיון דברי ר"מ וחכמים

ונהנה צהעלס אחד חדא הוא דמחייב דכולהו חדא מעילה דכתנן (מעילה דף כ.) זיכר את המעילה לזמן מרובה ואס צשני העלמות אפי' מחדא מינייהו נמי וכן לענין מלקות אס צהמראה אחת חדא הוא דלקי ואי צשני התראות אפי' מחדא מינייהו שחרי עוצר וחוזר ועוצר דכתנן (מטס דף כא.) נזיר שהיה שותה יין כל היום כולו אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תשתה אל תשתה והוא שותה חייב על כל אחת ואחת: **שבועות קונמות.** מצטרפות ואע"ג דחלוקות דלית ליה לדרב פנחס. וצלא איפוך לא מיתרצא דאי הוה מתוך ר' מאיר דאמר צקונמות אין מצטרפין לית ליה לדרב פנחס הוה קשיא לן צין שצעות צין קונמות אמאי אין מצטרפין הרי על שמיין לא הזכיר אלא אכילה אחת אצל השתא דאמר מצטרפות ולית ליה לדרב פנחס לא קשיא מידי: **כי אמר רב פפא.** צקונמות כל שהוא למלקות קאמר וכי תניא ההיא דמצטרפין לענין קרבן מעילה וזיכוף דקתני לאו לכזית אלא לשוה פרוטה: **ויש לה פדיון.** שמופתת פדיונה והיא יוצאה לחולין דצהקדש כתיב (ויקרא מ) ופדה צערכך: **אין לה פדיון.** להמירה לו שלא נאמר פדיון צאיסורין: **ואכל**

פנחס. רבינא אמר כי איתמר דלרב פפא קונמות בכל שהוא למלקות. וכי מצטרפין מי שינהה מהן בפרוטה חייב קרבן מעילה: ואקשינן וסברי רבנן יש

שבועות שתיים פרק שלישי שבועות

כב.

עין משפט

נר מצוה

כא א ב מיי פ"ד מהל' שצעות הלכה א צ סמג לאוין רמא טושי"ע י"ד ס' רלח סעיף א:

כב ג מיי פ"א מהל' מרים הל' ה סמג לאוין רמז טושי"ע י"ד ס' רטז סעיף [טז] י:

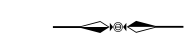
כג ד מיי שס הלכה ו סמג שס:

כד ה מיי פ"ד מהל' שצעות הלכה ח:

כה ו מיי פ"א מהל' מרים הלכה ו סמג שס ועיין צהשגות וצכ"מ:

כו ז מיי פ"ד מהל' שצעות הל' ח סמג לאוין רמא:

כז ח ט מיי פ"ד מהל' מעילה הלכה ט:

מוסף רש"י

מפרש נמי כבריה דמי. מפרש דצבועה צכריה צשאר אסורין דמי. צריה טעמא מאי משום דחשיבא, מפרש נמי איזו לחשבה דלסריה עליה (דעיל בא.). ככר זו הקדש. שאלר בלשון הקדש ובלשון קונם והוא הדין נמי לא אלתא אלא בלשון קונם (נדריס) לה. לגירסא שם. קונם ככר זה הקדש. בין הוא בין חבירו מעל. שהרי הקדשה סתם אכילו עלמא (שם). לפיכך. הואיל ויס צה מעילה, יש לה פדיון. ויצאה לחולין, דהוי כשאר הקדש (שם). ככר זו עלי הקדש. כיון דלמר על, עליה דידיה שויה הקדש, הוא מעל. אס לכל חייב לשלומי, דלא חבירו לא מעל. דלא אכריה אלא על עצמו וגבי חבירו הוי כחולין (שם). לפיכך אין לה פדיון. שהוא עצמו אין יכול לפדוה לעולם שהרי אמר עלי, ולא על אחר, ואמר אין יכול למעול צה (שם).

רבינו חננאל (המשך)

נמי כגון דאמר שבועה שלא אוכל משתיהן אמאי אין מצטרפין. ופריך רב פינחס שאני שבועות הואיל וחלוקות הן לחטאות. פ'י' סתמא בכזית ובמפרש בכל שהוא מה שאין כן בקונמות לפיכך אין מצטרפין: ואקשינן אי הכי ר' מאיר תינת שבועות משום דחלוקות הן לחטאות לפיכך אין מצטרפות. אלא בקונמות אמאי פוטר ר"מ. ואמרינן איפוך ואימא שבועות כקונמות כלומר מצטרפין אלו ואלו ולית ליה לרב תניא הא שני קונמות מעילה בקונמות והתניא

עין משפט
גר מוצה

בח **א** **ב** **ג** מיי פֿיה מהל' שבעות הל' ח והל' ט סגמ לאוין רמא טוש"ע י"ד ס' רלח סעיף ט:

בב ד מיי שס הל' ח: ל ה מיי פ"ד שס הלכה ג סגמ שס:

לא ו מיי שס הל' ו: **ל**ב ז מיי שס הל' ה: **ל**ג ח מיי שס הל' ז: **ל**ד ט מיי שס הל' ה: **ל**ה י מיי שס הל' ח: **ל**ו כ מיי פ"ה מהל' שבעות הל' ה סגמ לאוין רמא טוש"ע י"ד ס' רלח סעיף ג: **ל**ז ל מיי שס הל' ה: **ל**ח מ טוש"ע שס ס"ו: **ל**ט ב מיי פ"ד שס הל' ג סגמ שס טוש"ע שס סעיף ב:

מוסף רש"י

בין הוא ובין חבירו לא מעל. בין אמר סתם בין אמר עלי לא מעל בין הוא ובין חבירו, אע"פ שאמר הקדש, כיון דאמר נמי קונם לון מעילה בקונמות (נדרים דה).
שבועה שלא אוכל ואכל נבילות כו'. ראה רש"י ומוסף רש"י לעיל כא..

כב:

וחכמים אומרים בין הוא בין חבירו לא מעל כו'. משמע דכ"ע מודו בקונמות דאין לכן פדיון דאפי' רבי מאיר דאמר יש מעילה בקונמות מודה דאין לו פדיון והקשה הר' יצחק בן רבינו מאיר דכריש האשה רצה (יבמות פס. וס) אמר

אי קסבר יש מעילה בקונמות משום דבידו לפדותו הוא ומירץ ר"ת דקונמות דאסר אכ"ע יש להן פדיון לר"מ כיון דדמיא להקדש מדע מדנקט ככר זו עלי הקדש וא"ת ויפלוג בקונם גופיה וי"ל דאה"נ ובקונם גופיה מפליג ורישא נמי איירי בקונם וככר זו הקדש היינו כהקדש דהא לר"מ לא שני ליה בין קרבן לנקרבן בין אימרא לכאימרא כדליתא בספ"ק נדברים (דף יג.) ה"ה בין הקדש לנהקדש כיון דדעתיה אקונם א"נ איירי צפירש צהדיא כהקדש ואיירי דנקט צסיפא ככר זו עלי הקדש דלא אינטריך לפרש כהקדש כיון דאמר עלי תנא נמי רישא ככר זו הקדש וחכמים דאמרי בין הוא בין חבירו לא מעל פליגי נמי ארישא וצרוצ ספרים גרס צר"פ אין בין המודר (שם לה.) בין כך ובין כך לא מעל וא"ת ספרים דגרסי אחד זה ואחד זה לא מעל וגרסי נמי התם צרישא קונם ככר זו הקדש: **נזיר** **ש**אמר **ש**בועה **ש**לא **א**וכל **ח**רצן. אידי דקאי בחרצן נקט חרצן וה"ה דמני למיזעי בחרצ ונצילה בכל אדם אצל אין לפרש דנקט חרצן משום דלית צה תרתי שמושצ ועומד ולא אכלי ליה צענייה ואיכא למימר טפי דדעתיה אכל שהוא דהא מנצילה וטריפה פשיט ליה: **א**התירא **ק**משתבע. אפילו לרבי יוחנן דאמר (יומא דף עג.) חלי שיעור אסור מן התורה אחיא צעיא דרצ אשי דמסתמא כר' יוחנן סבירא ליה דקיימא לן כוותיה והיינו טעמא דכיון דליכא אלא איסורא צעלמא לא חשיב ליה מושצע ועומד א"נ לרבי יוחנן נפרש אהיתירא קמשתבע כגון ליהנות שלא כדרך הנאמרו דקיימא לן (פסחים דף כד:) כל איסורים שבתורה אין לוקין עליהן אלא כדרך הנאמנן ואפילו איסור צעלמא ליכא מדאורייתא אלא מדרבנן: **ת**א ונשעום מידי ואולי ואכלי ושתו. ואי שתיה לאו בכלל אכילה הוא היה להן להזכיר גם השתיה ולפי הספרים דל"ג אלא אזלי ושתו ויחא טפי וא"ת מה ענין טעימה אצל אכילה ויש לומר שמא בלשונם הוו קרו לאכילה טעימה: **אי**בעית **אי**מא **ק**רא כו'.

צפ"ק דקדושין (דף גזי כל שישנו צהשתתה אמר הכי וכן צכמה מקומות ותימה כיון דליכא סגרא ל"ל קרא דהכי פריך צפ"צ דכמוצות (דף כג.) גזי הא דאמר רב הונא מנין להפה שאסר הוא הפה שהמיר למא לי קרא סגרא הוא הוא אסרה הוא שרי לה ויש לחלק דיש דברים שאין הסגרא פשוטה כל כך ויריך הפסוק להשמיענו הסגרא: והא

והכמים אומרים בין הוא ובין חבירו לא מעל כו'. משמע דכ"ע מודו בקונמות דאין לכן פדיון דאפי' רבי מאיר דאמר יש מעילה בקונמות מודה דאין לו פדיון והקשה הר' יצחק בן רבינו מאיר דכריש האשה רצה (יבמות פס. וס) אמר

והכמים אומרים בין הוא ובין חבירו לא מעל לפי שאין מעילה בקונמות איפוך אחד זה ואחד זה לא מעל לפי שאין מעילה בקונמות דברי רבי מאיר וחכמים אומרים הוא מעל וחבירו לא מעל אי הכי רבי מאיר אומר קונמות כשבועות אלא קונמות אצטרופי הוא דלא מצטרפי הא מעילה אית בהו והאמר ר' מאיר אין מעילה בקונמות כלל לדבריהן דרבנן קאמר להו לדידי אין מעילה בקונמות כלל לדידכו אודו לי מיהת דקונמות כשבועות ורבנן שבועות איכא דרב פנחס קונמות ליכא דרב פנחס^א אמר רבא^ב (שבועה שלא אוכל ואכל עפר פטור^א בעי רבא שבועה שלא אוכל עפר בכמה כיון דאמר שלא אוכל דעתיה אכזית או דלמא כיון דלא מויד דאכלי אינשי הוא בכל שהוא יתיקו: בעי רבא שבועה שלא אוכל חרצן בכמה כיון דמתאכיל על ידי תערובת דעתיה אכזית או דלמא כיון דלא בענייה אכלי ליה אינשי דעתיה אמשהו יתיקו בעי רב אשי נזיר שאמר שבועה שלא אוכל חרצן בכמה דכיון דכזית איסורא דאורייתא הוא כי קא משתבע אהתירא קא משתבע ודעתיה אמשהו או דלמא כיון דאמר שלא אוכל דעתיה אכזית תא שמע^א שבועה שלא אוכל ואכל נבילות וטריפות שקצים ורמשים חייב ור' שמעון פוטר והוינן בה ה"אמאי חייב מושבע ועומד מהר סיני הוא^א רב ושמואל ור' יוחנן דאמרי בכולל דברים המותרין עם דברים האסורין וריש לקיש אמר אי אתה מוציא אלא אי במפרש חצי שיעור ואליבא דרבנן אי בסתם ואליבא דרבי עקיבא דאמר אדם אוסר עצמו בכל שהוא והא נבילה דמושבע ועומד מהר סיני הוא דכי חרצן לגבי נזיר דמיא ומעמא דפריש הא לא פריש ידעתיה אכזית שמע מינה אלא תפשוט דבעי רבא שבועה שלא אוכל עפר בכמה תפשוט דעד דאיכא כזית דהא נבילה כעפר דמיא ומעמא דפריש הא לא פריש דעתיה אכזית לא עפר לאו בר אכילה הוא כלל נבילה בת אכילה ואריא הוא דרביע עילויה: **מ**תנ' ישבועה שלא אוכל ואכל ושתה חייב חייב אלא אחת ישבועה שלא אוכל ושלא אשתה ואכל ושתה חייב שתיים ישבועה שלא אוכל ואכל פת חמין ופת שעורין ופת כוסמין אינו חייב אלא אחת ישבועה שלא אוכל פת חמין ופת שעורין ופת כוסמין ואכל חייב על כל אחת ואחת ישבועה שלא אשתה ושתה משקין הרבה אינו חייב אלא אחת ישבועה שלא אשתה יין ושמן ודבש ושתה חייב על כל אחת ואחת ישבועה שלא אוכל ואכל אכילה ושתה משקין ישבועה שלא אוכל ואכל נבילות וטריפות שקצים ורמשים חייב ור' שמעון לפוטר^א אמר סקונם אשתי נהנית לי אם אכלתי היום והוא אכל נבילות וטריפות שקצים ורמשים הרי אשתו אסורה: **ג**מ' אמר רבי חייא בר אבין אמר שמואל ישבועה שלא אוכל ושתה חייב איבעית אימא סברא ואיבעית אימא קרא איבעית אימא סברא ליה אינש לחבריה נטעום מידי ועיילי ואכלי ושתו ואיבעית אימא קרא ישתיה בכלל אכילה דאמר ריש לקיש מנין לשתיה שהיא בכלל אכילה שנאמר י ואכלת לפני ה' אלהיך במקום אשר יבחר לשכן שמו שם מעשר דגנך ותירושך ותירוש

שבועות שתיים פרק שלישי שבועות

ואכל עפר פטור. דלאו בר אכילה היא: ע"י **תערוצת**. עס הענבים: דעסו אמשאו. את"ל עפר צמשהו: **נזיר שאמר שבעה שלא אוכל חרצן צכמה**. אס תמנא לומר צשאר כל אדם צכזית נזיר מאי מי אמרינן כיון דכזית אסור עליה ויודע הוא שאין שבעה חלה עליו: **כי אשבעצ אהיתירא אשבעצ**. על פחות מכות שאל היה מושבע עליו מסיני: **דעסיס אכזיס**. ואין כאן שבעה: **אי אסס מוצא**. שיתחייב אא"כ נאסר צשבועתו בחלי שיעור שאינו מושבע עליו מסיני והכי משכחת לה אי צמפרש ואליצא דרבנן אי צסתס לר' עקיבא: **והא נצילה**. דכי חרצן לנזיר דמיא וקאמר ריש לקיש דאי אתה מוצא אליצא דרבנן אלא צמפרש ולא אמרי' אפילו צסתס נמי דעתיה אמשאו דכי אשבעצ אהיתירא אשבעצ: **דנעפר דמיא**. דלא חויא לאכילה לישראל: **נצילה צס אכילה היא**. ושייך צה שיעורא: **דנציע עליה**. דרבון עליה אריא אזהרת המקום: **מרתנ' שבעה שלא אוכל ואכל וספס**. אע"ג דשתייה צכלל שבעה של אכילה כדאמר צגמרא אינו חייב אלא אחת דהוה ליה כאלל ואכל צהעלס אחד: **שלא אוכל ושלא אשסס**. הוו להו שתי שבעות. וצגמרא [כג.] פריך הויא לה שבעה על שבעה: **שבעה שלא אוכל פס חטין פס שעורין כו'**. דכיון דפריש אדעתא דמיחל שבעה אכל חדא וחדא צנצני נפשיה קאמר. וצגמרא [סס] פריך דלמא האי דפריש להו אדעתא למיפטר ממניא אחרניא דאי אמר שלא אוכל סתם הוה נאסר צכל המיינס ולעולס חד שבעה היא: **ואכל נצילות כו' חייב** דלחין הן לאכילה ואריא הוא דנציע עלייהו: **ור"ש פוטר**. דמושבע ועומד הוא עליהן: **אשסו אסורה**. שהרי אכל אולכין. ואפי' לר"ש דפטר צקמיימא טעמא לאו משום דלאו צני אכילה אלא לפי שאין שבעה חלה על דצר מנזוה דללקמן [מז.] **ג**מ' ודלמא

רבינו חננאל

וחכמים אומרים אחד זה ואחד זה לא מעל שאין מעילה בקונמות. ופריךין איפוך ואימא ר' מאיר אומר אחד זה ואחד זה לא מעל כו': אמר רבא שבעה שלא אוכל ואכל עפר פטור: בעי (רבה) [רבא] שבעה שלא אוכל עפר בכמה כו'. ותוב הוי בעי שבעה שלא אוכל חרצן בכמה ועלי תרוייהו בחיוק: בעי רב אשי נזיר שאמר שבעה שלא אוכל חרצן בכמה. כיון דכזית מושבע מהר סיני הוא דכתיב מחורצנים ועד וג דעתיה אמשהו. או דלמא כיון דאדכר אכילה דעתיה אכזית: ת"ש שבעה שלא אוכל ואכל נבלות וטרפות שקצים ורמשים חייב בשבועתו. והוינן בה אמאי חייב מושבע מהר סיני הוא ואין שבעה חלה על שבעה. ואוקמה ריש לקיש במפרש חצי שיעור כלומר נשבע שלא יאכל נבלה חצי שיעור שחייב לרבנן וכ"ש לר"ע והא נבלה דמושבע עליה מהר סיני הוא. וטעמא דפריש חצי זית דהוא פחות מכשיעור הא לא פריש דעתיה אכזית. ש"מ לא מיתחייב נזיר שנשבע בחורצן אלא בכזית ש"מ. אי הכי תפשוט הא דבעי רבא עפר בכמה תפשוט עד דאיכא כזית דהא נבלה כמו עפר הוא. וטעמא דפריש חצי זית הא לא פריש הא אמרת דעתיה אכזית. ודחי לא דמי לנבלה דנבלה בת אכילה היא. ואריא הוא דרביע עליה כלומר ארי רובין עליה ואין כא לאדם לאכול ממנה. אבל עפר לאו בר אכילה הוא כלל: **מ**תנ' שבעה שלא אוכל ואכל ושתה אינו חייב אלא אחת כו'. א"ר חייא בר אבין אמר שמואל שבעה שלא אוכל ושתה חייב. איבעי תימא סברא כו' איבעי תימא קרא דכתיב ואכלת לפני ה' אלהיך מעשר דגנך וגו'

מסורת הש"ס

(א) [לקמן כד.], (ב) [לעיל עמוד א' ע"ש], (ג) יומא עג., (ד) לעיל כא: [לקמן כג.], (ה) רש"ל רצ ושמואל דאמרי תריייהו, (ו) [לקמן כג.], (ז) [לעיל כא: [לקמן כג. יומא עג.], (ח) [לקמן כד.], (ט) [נדרות ד: וס"ג], (י) יומא עג.,

תורה אור השלם

1. ואִבְלַתְּ לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ. במקום אֲשֶׁר יִבְחַר לִשְׁכֹּן שְׁמוֹ שָׁם מְעַשֵּׂר דִּגְגָךָ תִּירְשְׁךָ וְיִצְהָרְךָ וּבִבְרֵית בִּקְרָךְ וְצִבְאֲנֶךָ לְמַעַן תִּלְמַד לִירְאָה אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ כֹּל יְדֻמָּיִם: דברים יד כג

רבינו חננאל

וחכמים אומרים אחד זה ואחד זה לא מעל שאין מעילה בקונמות. ופריךין איפוך ואימא ר' מאיר אומר אחד זה ואחד זה לא מעל כו': אמר רבא שבעה שלא אוכל ואכל עפר פטור: בעי (רבה) [רבא] שבעה שלא אוכל עפר בכמה כו'. ותוב הוי בעי שבעה שלא אוכל חרצן בכמה ועלי תרוייהו בחיוק: בעי רב אשי נזיר שאמר שבעה שלא אוכל חרצן בכמה. כיון דכזית מושבע מהר סיני הוא דכתיב מחורצנים ועד וג דעתיה אמשהו. או דלמא כיון דאדכר אכילה דעתיה אכזית: ת"ש שבעה שלא אוכל ואכל נבלות וטרפות שקצים ורמשים חייב בשבועתו. והוינן בה אמאי חייב מושבע מהר סיני הוא ואין שבעה חלה על שבעה. ואוקמה ריש לקיש במפרש חצי שיעור כלומר נשבע שלא יאכל נבלה חצי שיעור שחייב לרבנן וכ"ש לר"ע והא נבלה דמושבע עליה מהר סיני הוא. וטעמא דפריש חצי זית דהוא פחות מכשיעור הא לא פריש דעתיה אכזית. ש"מ לא מיתחייב נזיר שנשבע בחורצן אלא בכזית ש"מ. אי הכי תפשוט הא דבעי רבא עפר בכמה תפשוט עד דאיכא כזית דהא נבלה כמו עפר הוא. וטעמא דפריש חצי זית הא לא פריש הא אמרת דעתיה אכזית. ודחי לא דמי לנבלה דנבלה בת אכילה היא. ואריא הוא דרביע עליה כלומר ארי רובין עליה ואין כא לאדם לאכול ממנה. אבל עפר לאו בר אכילה הוא כלל: **מ**תנ' שבעה שלא אוכל ואכל ושתה אינו חייב אלא אחת כו'. א"ר חייא בר אבין אמר שמואל שבעה שלא אוכל ושתה חייב. איבעי תימא סברא כו' איבעי תימא קרא דכתיב ואכלת לפני ה' אלהיך מעשר דגנך וגו'